

Mieke (Mietje) Wiltjer is geboren op 14 maart 1921 in Groningen. Ze was de dochter van Jan Wiltjer (1887-1948) en Alida van Os. Haar ouders trouwde op 11 augustus 1912 in Groningen. Jan was paardenslager. Ze kregen samen 6 kinderen; Jan, Emanuel, Mietje en Vrouwktje. Twee kinderen, Fennechien en Mietje, overlijden kort na hun geboorte. In 1925 verblijft Alida bij familie in Rotterdam met haar pas geboren dochter Vrouwktje waarna zij naar Amsterdam vertrekt. Vader Jan wordt uit de ouderlijke macht gezet en Alida is ontheven van de ouderlijke macht. De Berg-stichting in Laren wordt voogd.

De kinderen Jan, Emanuel en Mietje wonen al vanaf 1924 in Laren. De Berg-stichting is in 1909 opgericht als opvanghuis voor joodse kinderen uit noodlijdende gezinnen en voogdij kinderen. In een bosrijk gebied aan de zuidkant van het

dorp Laren aan de Doodweg 4, grenzend aan de Hilversumse hei, stond van 1911 tot 1971 het gebouwencomplex van de Berg-Stichting, een Joods Kindertehuis. Met een voetbalveld, boomgaard, groentetuin, pluimveehouderij en bijenkasten was de stichting een van de beste kindertehuizen van Nederland.

In 1929 werd begonnen met een Scoutinggroep bij de Bergstichting in Laren. De meisjes waren bij het Nederlands Padvindsters Gilde (NPG) als groep I van de afdeling Laren

geregistreerd. De jongens waren ingeschreven bij de NPV als groep 6 van de afdeling Bussum. In eerste instantie werd gestart met welpen, padvindsters en padvindsters en in mei 1936 kwamen er kabouters bij. In september 1933 werd ook een pioniersgroep opgericht. De groepen deden actief mee met activiteiten binnen het district en gingen jaarlijks op kamp. Vlak voor de oorlog waren er veertien welpen, tweeëntwintig verkenners, tien kabouters en achttien padvindsters.

Door de stichting werd De Judeër uitgegeven, het periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting. Hierin verschenen regelmatig verslagen van Scoutingkampen en werden installaties en insignes vermeld. Mieke wordt geïnstalleerd als padvindster in 1932. In 1935 wordt ze toegelaten tot de huishoudschool. Ze haalt dat jaar het insigne tuinieren. Mietje woonde in 1939 nog in de Berg-stichting.

Nadat Mieke zich, als volwassene, vanuit de Bergstichting in Amsterdam vestigt, werkt zij als dienstbode bij gezinnen. Tijdens de oorlog is het haar drie keer gelukt te ontsnappen aan de Duitsers. Een dag nadat zij het gezin, waar zij verbleef/werkte, verliet werden deze mensen afgevoerd. Op 18 december 1945 is zij uitgeschreven in Amsterdam en ingeschreven in Groningen maar zij heeft tijdens de oorlog Amsterdam lopend verlaten en is vertrokken naar Groningen. Tijdens haar tocht heeft zij geslapen in greppels en heeft zich naar alle waarschijnlijkheid in leven gehouden met wat ze kon vinden. Of zij haar vader wilde opzoeken in Groningen en/of bij hem heeft gewoond is niet duidelijk. Wel was zij zwaar getraumatiseerd, tot haar overlijden in 1991.

Van 9 januari 1943 tot 15 mei 1943 verblijft haar moeder in kamp Westerbork. Het is niet duidelijk of een of meer kinderen bij haar zijn. Ze overleeft de oorlog en overlijdt op 1 juni 1971 in Amersfoort. Ook haar kinderen Jan, Emanuel en Vrouwtje overleven de oorlog. Vader Jan Wiltjer overlijdt op 5 september 1948.

Mieke is overleden op 28 augustus 1991 in Groningen.

Meer informatie

[Mietje " Mieke" Wiltjer : genealogie per Usiena ALLES \(usiena\) - Geneanet](#)
[Holocaust Survivors and Victims Database -- Mieke WILTJER \(ushmm.org\)](#)
[monumentbergstichting.nl](#)

[Alida van Os \(joodsmonument.nl\)](#)

[Alida van Os \(joodsmonument.nl\)](#)

[Alida van Os : genealogie per Usiena ALLES \(usiena\) - Geneanet](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 72 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 18 | Delpher](#)

[Berg-Stichting \(laarenberg.nl\)](#)

[monumentbergstichting.nl](#)

[Larense Berg-Stichting voor Joodse kinderen - ONH](#)

[De Berg-Stichting - Monument voor de Joodse Kinderen \(monumentbergstichting.nl\)](#)

[Herinnerings bomen Laren](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 25 jul 1930 - Art. 110 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pa. 25 | Delpher](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisjesgilde, jrg 7, 1933-1934, no 8, 1933 » 1933-09 - Pag. 1 | Delpher](#)

[Monument voor de Berg-stichting. 48 pupillen te veel. - NIK - Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap](#)

[Bronnen over 'Berg-stichting' - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Verhuizing Berg-Stichting naar Amsterdam - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Eerste razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Tweede razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Ontruiming Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.